

המפלת חתיכה פרק שלישי נדה

כה.

עין משפט נר מצוה

ב א מ"י פ"י מהלכות
אסורי ביאה כלכל ד:
בא ב מ"י פ"ד מהלכות
בטורים הלכה י סמג
עין י"ד טו"ש פ"ד סמג
שם פ"ד י:
בב ג מ"י פ"א מהלכות
בטורים הלכה יד ופ"י
מהלכות אסורי ביאה הלכה ב
והלכה יד סמג עין קמח
טו"ש פ"ד י"ד סמג שם פ"ד
בג ד ה ו ז מ"י פ"י
מהלכות אסורי ביאה
הלכה ג סמג לאון קא:

תוס' הרא"ש

לכחכחכח
במילואך לא דוקא שיהו
אכילה ושתיה שוין אלא בין
אכילה ושתיה יהיו שני
שלישים: פוסטמיכא דפוס
בריתא. פירש"י שכך שמו
וקשה דה"ל למימר מפור
בריתא אלא לשון ממשלה
ופרנסות היא: שפיר מלא
בשר מהו. ממוחיתין דקתני
מלא דם ומלא מים ליכא
למפשט דמשמע הא מלא
בשר טמאה לידה משום
דאיכא למימר הא מלא בשר
נראה לפרש דללול ועכור היינו בשר
עכור ובשר ללול: שאין הקב"ה
עושה עור בו. דכמתני עור בעור
אדם מיירי דמתרגמינן על משך
בשריהו: ס"ימן ולד בבחמה דקה
מינוף. האי טינוף הוא ולד עכור ולא
דמי לטינוף דלקמן דרוב בהמות
מטנפות דהתם טינוף של אחר ויכרת
הולד: גבי בהמה לחומרא. ואיכ"ג
דקולא הוא שמואלין ממנו מרשות
ישראל היינו משום דאי לא יהיב
לכסן אתי למשרי בגיזה ועבודה:
אינה חוששת. וקסבר רב דעכור
מחלוקת ר"ן ורנן:
תחלת ברייתו מראשו. מימה
דנפ' תברא דסוטה
(דף מה): קסבר אבא שאל תחלת
ברייתו מטיביו ומשלם שרשי אילך
ואילך ונראה לר"ת דגרס (ט) דרשון וכן
פרי"ם ובתוספתא פירש כעין חגב
דסלעס מתרגמינן רשון וכן משמע
דמיירי בשעור האצבעים:
עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים
תסובכני. גירסא עור ובשר
והדר עצמות וגידים ותחמית הממס
דיחזקאל (סמג ו) איפכא גידין
והדר בשר ומפרש דמדרש' למע
גירסא ברשון וכן ר"ת והכי
נמי איחא בתוספתא כלומר
כעין חגב דסלעס מתרגמינן
רשונא ולפי הספר דגרסינן
מראשו קשה דהא משמעין
לאבא שאול גופיה בפ'
בבא דסוטה שהולד נולד
מטיביו ומשלם שרשי
אילך ואילך: עור ובשר
תלבישני כו'. גבי תחית
הממס דיחזקאל כתוב
ברישא גידין והדר בשר
והדר עור ומפרש במדרש
מלבוש שלבוש ראשון
פושט אחריו:

פרשתבינא. פ"ה שם איש וכן בערן (י) ואינו כן דלם כן ה"ל
למימר מפומבדיתא אלא פרש"ז"ס לשון פרנסות
וממשלה: בשר מהו. מממני דקמני מלא דם ומלא מים
ליכא למפשט דלילמא הא מלא בשר חוששת אכל ודאי ולד לא הוי
א"ג הא דלא חשיב משום דפלוגמא
לא מיירי: שמא בר' יהושע.
אע"ג דנני למימר דקמני מחלוקת
בכלל אכל בעכור דברי הכל ולד
רבי נמי מסופק היה בזה דהא
קאמר שם:

(לעיל) **בסומבוס.** וא"ת ואם
שפיר מלא

דס הוי כחמיקה שנתוכה דס שפיר
מלא בשר נמי להוי כחמיקה של בשר
דאמר בפירקין דלינה טמאה לידה
כשלין זה עלס ויש לומר דשפיר
דמיא לולד טפי מחמיקה וטמא אפילו
אין זה עלס אע"ג דבמלא דס שניהם
שוים: **מחלוקת בצב"ז.** פ"ה
מלא מים וכן משמע וקשה ובי עדיף
ממלאה דס דאמר לעיל דטמאה
נדה ולא לידה אפי' לרבי יהושע לכן
נראה לפרש דללול ועכור היינו בשר
עכור ובשר ללול: שאין הקב"ה
עושה עור בו. דכמתני עור בעור
אדם מיירי דמתרגמינן על משך
בשריהו: ס"ימן ולד בבחמה דקה
מינוף. האי טינוף הוא ולד עכור ולא
דמי לטינוף דלקמן דרוב בהמות
מטנפות דהתם טינוף של אחר ויכרת
הולד: גבי בהמה לחומרא. ואיכ"ג
דקולא הוא שמואלין ממנו מרשות
ישראל היינו משום דאי לא יהיב
לכסן אתי למשרי בגיזה ועבודה:
אינה חוששת. וקסבר רב דעכור
מחלוקת ר"ן ורנן:

תחלת ברייתו מראשו. מימה
דנפ' תברא דסוטה
(דף מה): קסבר אבא שאל תחלת
ברייתו מטיביו ומשלם שרשי אילך
ואילך ונראה לר"ת דגרס (ט) דרשון וכן
פרי"ם ובתוספתא פירש כעין חגב
דסלעס מתרגמינן רשון וכן משמע
דמיירי בשעור האצבעים:
עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים
תסובכני. גירסא עור ובשר
והדר עצמות וגידים ותחמית הממס
דיחזקאל (סמג ו) איפכא גידין
והדר בשר ומפרש דמדרש' למע
גירסא ברשון וכן ר"ת והכי
נמי איחא בתוספתא כלומר
כעין חגב דסלעס מתרגמינן
רשונא ולפי הספר דגרסינן
מראשו קשה דהא משמעין
לאבא שאול גופיה בפ'
בבא דסוטה שהולד נולד
מטיביו ומשלם שרשי
אילך ואילך: עור ובשר
תלבישני כו'. גבי תחית
הממס דיחזקאל כתוב
ברישא גידין והדר בשר
והדר עור ומפרש במדרש
מלבוש שלבוש ראשון
פושט אחריו:

וקרא אסמכתא בעלמא הוא א"ל רב חנינא בר שלמיא לרב הא רבי הא
ר' ישמעאל בר' יוסי והא רבי אושעיא והא רבי יהושע בן לוי מר כמאן ס"ל
א"ל אני אומר אחד זה ואחד זה אינה חוששת ושמאל אמר אחד זה ואחד
זה חוששת ואזא שמאל למעמיה דכי אתא רב דימי אמר מעולם לא
דכו שפיר בנהרדעא לבר מההוא שפירא דאתא לקמיה דשמואל דמנח
עליה חוט השערה מהאי גיסא וחזיא מהאי גיסא אמר אם איתא דולד
הואי לא הוה זיג כולי האי: ואם היה מרוקם וכו': תנו רבנן (איזהו

שפיר מרוקם אבא שאל
חייא מרוחקין זה מזה שני חוטמין כשתי טיפים של זבוב תני רבי רבי
מתוך כחוט השערה וגויתו כעדרשה ואם היתה נקבה נדונה כשעורה לארכה וחתוך ידיים ורגלים אין
לו ועליו מפורש בקבלה (הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים
תסובכני חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה רוחי ואין בודקין אותו במים שהמים עזין
וטורדין

פרשתבינא. פ"ה שם איש וכן בערן (י) ואינו כן דלם כן ה"ל
למימר מפומבדיתא אלא פרש"ז"ס לשון פרנסות
וממשלה: בשר מהו. מממני דקמני מלא דם ומלא מים
ליכא למפשט דלילמא הא מלא בשר חוששת אכל ודאי ולד לא הוי
א"ג הא דלא חשיב משום דפלוגמא
לא מיירי: שמא בר' יהושע.
אע"ג דנני למימר דקמני מחלוקת
בכלל אכל בעכור דברי הכל ולד
רבי נמי מסופק היה בזה דהא
קאמר שם:
(לעיל) **בסומבוס.** וא"ת ואם
שפיר מלא
דס הוי כחמיקה שנתוכה דס שפיר
מלא בשר נמי להוי כחמיקה של בשר
דאמר בפירקין דלינה טמאה לידה
כשלין זה עלס ויש לומר דשפיר
דמיא לולד טפי מחמיקה וטמא אפילו
אין זה עלס אע"ג דבמלא דס שניהם
שוים: **מחלוקת בצב"ז.** פ"ה
מלא מים וכן משמע וקשה ובי עדיף
ממלאה דס דאמר לעיל דטמאה
נדה ולא לידה אפי' לרבי יהושע לכן
נראה לפרש דללול ועכור היינו בשר
עכור ובשר ללול: שאין הקב"ה
עושה עור בו. דכמתני עור בעור
אדם מיירי דמתרגמינן על משך
בשריהו: ס"ימן ולד בבחמה דקה
מינוף. האי טינוף הוא ולד עכור ולא
דמי לטינוף דלקמן דרוב בהמות
מטנפות דהתם טינוף של אחר ויכרת
הולד: גבי בהמה לחומרא. ואיכ"ג
דקולא הוא שמואלין ממנו מרשות
ישראל היינו משום דאי לא יהיב
לכסן אתי למשרי בגיזה ועבודה:
אינה חוששת. וקסבר רב דעכור
מחלוקת ר"ן ורנן:
תחלת ברייתו מראשו. מימה
דנפ' תברא דסוטה
(דף מה): קסבר אבא שאל תחלת
ברייתו מטיביו ומשלם שרשי אילך
ואילך ונראה לר"ת דגרס (ט) דרשון וכן
פרי"ם ובתוספתא פירש כעין חגב
דסלעס מתרגמינן רשון וכן משמע
דמיירי בשעור האצבעים:
עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים
תסובכני. גירסא עור ובשר
והדר עצמות וגידים ותחמית הממס
דיחזקאל (סמג ו) איפכא גידין
והדר בשר ומפרש דמדרש' למע
גירסא ברשון וכן ר"ת והכי
נמי איחא בתוספתא כלומר
כעין חגב דסלעס מתרגמינן
רשונא ולפי הספר דגרסינן
מראשו קשה דהא משמעין
לאבא שאול גופיה בפ'
בבא דסוטה שהולד נולד
מטיביו ומשלם שרשי
אילך ואילך: עור ובשר
תלבישני כו'. גבי תחית
הממס דיחזקאל כתוב
ברישא גידין והדר בשר
והדר עור ומפרש במדרש
מלבוש שלבוש ראשון
פושט אחריו:

שפיר מרוקם אבא שאל
חייא מרוחקין זה מזה שני חוטמין כשתי טיפים של זבוב תני רבי רבי
מתוך כחוט השערה וגויתו כעדרשה ואם היתה נקבה נדונה כשעורה לארכה וחתוך ידיים ורגלים אין
לו ועליו מפורש בקבלה (הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים
תסובכני חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה רוחי ואין בודקין אותו במים שהמים עזין
וטורדין

שפיר מרוקם אבא שאל
חייא מרוחקין זה מזה שני חוטמין כשתי טיפים של זבוב תני רבי רבי
מתוך כחוט השערה וגויתו כעדרשה ואם היתה נקבה נדונה כשעורה לארכה וחתוך ידיים ורגלים אין
לו ועליו מפורש בקבלה (הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים
תסובכני חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה רוחי ואין בודקין אותו במים שהמים עזין
וטורדין

פרשתבינא. שם האיש: **כסומבוס.** גירס פירקין [כא:] דס שנתוכה החמיקה
מטמא משום נדה ויחידה היא: **בר' יושע אמר.** דמשום עור
שפיר לחודיה מטמא (משום לידה ויחידה היא דלילמא אפילו
במלא בשר פליגי כיון דאינו מרוקם
דפליגי רבי יהושע בשפיר לחודיה
במלא דס מודה דלאו ולד הוא דס
מורכב עליון: **בעכור.** מה שכתבו
עכור דאיכא למימר ולד היה ונימוח:
בכלל. שהוא מלא מים כלולין: היינו
דאינטרין קרא. לרבי יהושע דמשום
עור לחודיה הוי ולד: **אלא אי**
אמר. טעמא דרבי יהושע משום
דעכור הוא ואיכא למימר נימוח ולא
משום עור קרא ל"ל: **אלא לאו כלל**
מחלוקת. ותיבתא דר"ל: **אלא אמר.**
רש"א דבכורות פרק הלוקח בהמה
מן העובד כוכבים (דף טו:) לענין
לפטור את שבה אחריו מתורת בכור:
טינוף. לאחר שקבלה מן הכור ונוטר
הולד נימוח וזו הימנו ויוצא והולך
ואותו טינוף פוטרמה מן הככורה:
שפיר ושליא. או שפיר או שליא: **ספוקי**
מספקא ליה. בעכור ופסיה אי ולד
הוא אם לאו: **הכא לחומרא והכא**
לחומרא. גבי בכורת בהמה אמר
דלאו ולד הוא ולא פטר את הכה
אחריו דאי אמרת פטר קא גזיז
ועביד ביה עבודה ודילמא לאו ולד
הוא ההוא קמא וקאמי ליה תקלה
וגבי טומאת ולד איז לחומרא דקאמר
ולד הוא וטמאה שזועים וימי טוהר
לא ס"ל דיתבי לה. וגבי בכור אדם
דקולא היא דקאמר פטר את הכה
אחריו ולא איכפת לן דאין קדושה
בבכור אדם אלא ממנו כהן ה'
קלעים וספק ממונה לקולא דכהן הוי
מוציא מחברו עליו הראיה: **הא רבי.**
דאמר לעיל לא שמעתי: **והא רבי**
ישמעאל. דאמר מלא בשר טמאה
לידה: **רבי אושעיא.** דאמר
בעכור מחלוקת: **והא רבי יהושע בן**
לוי. דאמר כלל מחלוקת: **אחד זה**
ואחד זה. אחד עכור ואחד כלול:
חוששת. ויושבת ימי טומאה ואין לה
ימי טוהר דספק ולד הוא ולא ודאי:
לא דכו שפיר. לא טיהרו את המפלת
שפיר משזועים ואפי' בלילה יצאמה:
נהרדעא. אמריה דשמואל: **זיג**
כלול: **טיפין של זבוב.** עיני זבוב:
ופיו מחוט כחוט השערה. סדק קטן
ונראה כאילו חוט השערה מתוח שם:
גויסו. גיד אבר הזכר. והא דתנן [בד:]
תשז לזכר ולנקבה אלמא מספקא לן
אם זכר אם נקבה כשלין ייכר זו
האבר מיירי: **כשעורה.** היא סדוקה
לארכה: **וחיסוד ידיים ורגלים.** עדיין
אין נראין כדאמרין תחלת ברייתו
מראשו: **כחלב.** זהו שכבת זרע
שהוא ניתך וקלוש מתחלה בשעת
ייצאמו כחלב ואח"כ נעשה קפוי:
וטורדין

תורה אור השלם
1. ויעש ה' אלהים לאדם
ולאשתו בגנות עור
ורבשית כג
2. והלא כחלב תתיכני
ובגבנה תקפיאני:
איוב י

מוסף רש"י
באשה שפיר. עור שיש בו
זרע הולד (בכורות יט.).